

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvye yuddhakāṇḍē

॥ saptaviṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ saptaviṃśaḥ sargaḥ ॥

vānarasainyasya pradhānayūthapatināṃ paricayaḥ

tāmstu tē sampravakṣyāmi
prēkṣamāṇasya yūthapān |
rāghavārthē parākrāntā
yē na rakṣanti jīvitam || 6.27.1 ||

snigdḥā yasya bahuvyāmā
dīrghalāṅgūlamāśritāḥ |
tāmrāḥ pītāḥ sitāḥ śvētāḥ
prakīrṇā ghōrakarmaṇaḥ || 6.27.2 ||

pragrḥītāḥ prakāśantē
sūryasyēva marīcayaḥ |
pṛthivyāṃ cānukṣyantē
harō nāmaiṣa vānaraḥ || 6.27.3 ||

yaṃ pṛṣṭhatō'nugacchanti
śataśō'tha sahasraśaḥ |
vṛkṣānudyamya sahasā
laṅkārōhaṇatatparāḥ || 6.27.4 ||

yūthapā harirājasya
kiṅkarāḥ samupasthitāḥ |
nīlāniva mahāmēghāṃ -
stiṣṭhatō yāṃstu paśyasi || 6.27.5 ||

asitāñjanasaṅkāśān
yuddhē satyaparākramān |
asaṅkhyēyānanirdēśān
paraṃ pāramivōdadhēḥ || 6.27.6 ||

parvatēṣu ca yē kēcid
viṣayēṣu nadīṣu ca |
ētē tvāmabhivartantē
rājannṛkṣāḥ sudāruṇāḥ || 6.27.7 ||

ēṣāṃ madhyē sthitō rājan
bhīmākṣō bhīmadarśanaḥ |
parjanya iva jīmūtaiḥ
samantāt parivāritaḥ || 6.27.8 ||

ṛkṣavantam giriśrēṣṭha -
madhyāstē narmadāṃ piban |
sarvarkṣāṇāmadhipati -
rdhūmrō nāmaīṣa yūthapaḥ || 6.27.9 ||

yavīyānasya tu bhrātā
paśyainaṃ parvatōpamam |
bhrātrā samānō rūpēṇa
viśiṣṭastu parākramē || 6.27.10 ||

sa ēṣa jāmbavān nāma
 mahāyūthapayūthapaḥ |
 praśāntō guruvartī ca
 samprahārēṣvamarṣaṇaḥ || 6.27.11 ||

ētēna sāhyaṃ tu mahat
 kṛtaṃ śakrasya dhīmatā |
 daivāsūrē jāmbavatā
 labdhāśca bahavō varāḥ || 6.27.12 ||

āruhya parvatāgrēbhyō
 mahābhraVIPulāḥ śilāḥ |
 muñcanti vipulākārā
 na mṛtyōrudvijanti ca || 6.27.13 ||

rākṣasānāṃ ca sadṛśāḥ
 piśācānāṃ ca rōmaśāḥ |
 ētasya saīnyā bahavō
 vicarantyamitaujasaḥ || 6.27.14 ||

ya ēnamabhisaṃrabdhaṃ
 plavamānamavasthitam |
 prēkṣantē vānarāḥ sarvē
 sthitā yūthapayūthapam || 6.27.15 ||

ēṣa rājan sahasrākṣaṃ
 paryupāstē harīśvaraḥ |
 balēna balasaṃyuktō
 dambhō nāmaiṣa yūthapaḥ || 6.27.16 ||

yaḥ sthitaṃ yōjanē śailaṃ
gacchan pārśvēna sēvatē |
ūrdhvaṃ tathaiva kāyēna
gataḥ prāpnōti yōjanam || 6.27.17 ||

yasmāt tu paramaṃ rūpaṃ
catuṣpātsu na vidyatē |
śrutaḥ sannādanō nāma
vānarāṇāṃ pitāmahaḥ || 6.27.18 ||

yēna yuddhaṃ tadā dattaṃ
raṇē śakrasya dhīmatā |
parājayaśca na prāptaḥ
sō'yaṃ yūthapayūthapaḥ || 6.27.19 ||

yasya vikramamāṇasya
śakrasyēva parākramaḥ |
ēṣa gandharvakanyāyā -
mutpannaḥ kṛṣṇavartmanā || 6.27.20 ||

tadā dēvāsurē yuddhē
sāhyārthaṃ tridivaukasām |
yatra vaiśravaṇō rājā
jambūmupaniṣēvatē || 6.27.21 ||

yō rājā parvatēndrāṇāṃ
bahukinnarasēvinām |
vihārasukhadō nityaṃ
bhrātustē rākṣasādhipa || 6.27.22 ||

tatraiṣa ramatē śrīmān
balavān vānarōttamaḥ |
yuddhēṣvakatthanō nityaṃ
krathanō nāma yūthapaḥ || 6.27.23 ||

vṛtaḥ kōṭisahasrēṇa
harīṇāṃ samavasthitaḥ |
ēṣaivāśaṃsatē laṅkāṃ
svēnānikēna marditum || 6.27.24 ||

yō gaṅgāmanuparyēti
trāsayan gajayūthapān |
hastināṃ vānarāṇāṃ ca
pūrvavairamanusmaran || 6.27.25 ||

ēṣa yūthapatirnētā
garjan giriguhāśayaḥ |
gajān rōdhayatē vanyā -
nārujaṃśca mahīruhān || 6.27.26 ||

harīṇāṃ vāhinīmukhyō
nadīṃ haimavatīmanu |
uśīrabījamāśritya
mandaraṃ parvatōttamam || 6.27.27 ||

ramatē vānaraśrēṣṭhō
divi śakra iva svayam |
ēnaṃ śatasahasrāṇāṃ
sahasramabhivartatē || 6.27.28 ||

vīryavikramadr̥ptānāṃ
naratām bāhuśālinām |
sa ēṣa nētā caitēṣām
vānarāṇām mahātmanām || 6.27.29 ||

sa ēṣa durdharō rājan
pramāthī nāma yūthapaḥ |
vātēnevōddhataṃ mēghaṃ
yamēnamanupaśyasi || 6.27.30 ||

anīkamapi saṃrabdhaṃ
vānarāṇām tarasvinām |
uddhūtamaruṇābhāsaṃ
pavanēna samantataḥ || 6.27.31 ||

vivartamānaṃ bahuśō
yatraitadbahulaṃ rajaḥ |
ētē'sitamukhā ghōrā
gōlāṅgūlā mahābalāḥ || 6.27.32 ||

śataṃ śatasahasrāṇi
dr̥ṣṭvā vai sētubandhanam |
gōlāṅgūlaṃ mahārāja
gavākṣaṃ nāma yūthapam || 6.27.33 ||

parivāryābhinardantē
laṅkāṃ marditumōjasā |
bhramarācaritā yatra
sarvakālaphaladrumāḥ || 6.27.34 ||

yaṃ sūryastulyavarṇābha -
 manuparyēti parvatam |
 yasya bhāsā sadā bhānti
 tadvarṇā mṛgapakṣiṇaḥ || 6.27.35 ||

yasya prasthaṃ mahātmānō
 na tyajanti maharṣayaḥ |
 sarvakāmaphalā vṛkṣāḥ
 sadā phalāsamanvitāḥ || 6.27.36 ||

madhūni ca mahārḥāṇi
 yasmin parvatasattamē |
 tatraiṣa ramatē rājan
 ramyē kāñcanaparvatē || 6.27.37 ||

mukhyō vānaramukhyānāṃ
 kēsari nāma yūthapaḥ |
 ṣaṣṭirgirisahasrāṇi
 ramyāḥ kāñcanaparvatāḥ || 6.27.38 ||

tēṣāṃ madhyē girivara -
 stvamivānagha rakṣasām |
 tatraikē kapilāḥ śvētā -
 stāmrāsyā madhupiṅgalāḥ || 6.27.39 ||

nivasantyantimagirau
 tīkṣṇadaṃṣṭrā nakhāyudhāḥ |
 siṃhā iva caturdaṃṣṭrā
 vyāghrā iva durāsadāḥ || 6.27.40 ||

sarvē vaiśvānarasamā
 jvaladāśīviṣōpamāḥ |
 sudīrghāñcitalāṅgūlā
 mattamātaṅgasannibhāḥ || 6.27.41 ||

mahāparvatasankāśā
 mahājīmūtaniḥsvanāḥ |
 vṛttapiṅgalanētrā hi
 mahābhīmagatisvanāḥ || 6.27.42 ||

mardayantīva tē sarvē
 tasthurlaṅkāṃ samīkṣya tē |
 ēṣa caiśāmadhipati -
 rmadhyē tiṣṭhati vīryavān || 6.27.43 ||

jayārthī nityamāditya -
 mupatiṣṭhati vīryavān |
 nāmnā pṛthivyāṃ vikhyātō
 rājañsatabalīti yaḥ || 6.27.44 ||

ēṣaivāśaṃsatē laṅkāṃ
 svēnānikēna marditum |
 vikrāntō balavāñchūraḥ
 pauruṣē svē vyavasthitaḥ || 6.27.45 ||

rāmapriyārthaṃ prāṇānāṃ
 dayāṃ na kurutē hariḥ |
 gajāḥ gavākṣō gavayō
 nalō nīlaśca vānaraḥ || 6.27.46 ||

ēkaikamēva yōdhānāṃ
kōṭibhirdaśabhirvṛtaḥ |
tathānyē vānaraśrēṣṭhā
vindhyaparvatavāsinaḥ |
na śakyantē bahutvāt tu
saṅkhyātuṃ laghuvikramāḥ || 6.27.47 ||

sarvē mahārāja mahāprabhāvāḥ
sarvē mahāśailanikāśakāyāḥ |
sarvē samarthāḥ pṛthivīm kṣaṇēna
kartuṃ pravidhvastavikīrṇaśailām || 6.27.48 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvye
yuddhakāṇḍē saptaviṃśaḥ sargaḥ ||